

der har været tilstrækkelig Anledning for Ministeriet til at udstede Loven. Der er saa meget mere Grund til at undersøge dette Spørgsmaal, som det i den Dagsorden, der er vedtaget i det andet Thing, siges, at den foreløbige Lov er udstedt, uden at de efter Grundlovens § 25 fornødne Betingelser have været til Stede. Betingelserne efter denne Paragraf ere tre. Den ene: „at Rigsdagen ikke er samlet“, var til Stede. Den anden: „at Lovens Indhold ikke maa stride mod Grundloven“, tror jeg ikke, Noget vil paastaa mangler, i hvert Fald har jeg ikke set, at der i det andet Thing er fremkommet nogen Paastand desangaaende. Naar altsaa de to Betingelser efter Grundlovens § 25 ere til Stede, kan der kun være den Indvending tilbage, at der ikke skulde have foreligget et særdeles paatrængende Tilfælde. Jeg tror imidlertid, at man ved nærmere Betragtning ikke kan nøgte, at Tilfældet var i allerhøjeste Grad paatrængende. Vil man gaa 6 Maaneder tilbage i Tiden, vil Enhver vistnok erindre den store Forbudselse, hvorved man saae den Bevægelse, som opstod i Befolkningen, og den Ugenertid, hvormed man rundt omkring opfordrede til at anstaffe og ogsaa anstafte Rifler for derved at skabe en Magt i Samfundet, der i fornødent Fald kunde træde op imod Regjeringen og øve Dvang imod den eller i hvert Fald staa truende over for den for at tiltrædse sig, hvad man maatte ønske. Det er Noget, der følger af sig selv, at man, saa ugenert man end traadte frem, dog sørgede for ikke at komme altsfor aabentlyst i Konflikt med Straffeloven og derfor søgte at dække noget over den Hensigt, man havde. Man vil se, at man jævnlig brugte den Bending, at Riflerne skulde til for at forsvare sig imod Fjender, baade ydre og indre. Hvad angaar Forsvaret mod „de ydre Fjender“, var det Hele naturligvis kun en Talemaade, for at Sagen lettere skulde kunne glide igjennem. Der var vist ikke en eneste af dem, der førte de store Ord, som tænkte paa, at disse Rifler virkelig nogensinde skulde anvendes imod ydre Fjender. Den, der kjender en Smule til Nutidens Krigsvæsen og Historien, vil vide, at en Folkevæbning aldeles Intet formaar overfor en ordnet Hær. Der kan ikke være Tvivl om, at selv om man kunde samle 50,000 Riffelmænd lige over for en Vandgangshær paa 5,000, vilde de 50,000 blive slaæede sønder og sammen i Løbet af ganske kort Tid, allerede af den Grund, at de manglede Organisation, behørig Førelse og Artilleri. Men dertil kommer, at man kan være vis paa, at der aldrig i Evighed vilde samles

50,000 Riffelmænd, allerede af den Grund, at Enhver vilde vide med sig selv, at enhver Mand, som den fjendtlige Krigsmagt fangede med Vaaben i Haand, uden at han hørte til en ordinær Hær, uden videre vilde blive stuet. Dette vilde Alle og Enhver vide. Man kan være vis paa, at den store Mængde nok sjønt vilde blive hjemme. Nei, det om Forsvaret mod ydre Fjender hører intet Steds hjemme. Eftertrykket laa paa „de indre Fjender“, og ved de indre Fjender forstod man sine politiske Modstandere og navnlig Regjeringsmagten; den var en indre Fjende, fordi den ikke vilde efterkomme de Krav, som man stillede, anerkjende Gyldigheden af de Fortolkninger af Grundloven, som man opstillede. Naar man nu vil spørge, om jeg kan dokumentere dette, er det naturligste Svar, at en Dokumentation ikke er nødvendig; hvad jeg her har sagt, tror jeg nok, man kan henregne til det Motoriske. En Dokumentation heri Salen vilde derhos blive altsfor omstændelig. Hvis der skulde blive nedsat Udvalg angaaende Lovforslaget, maa det være forbeholdt Udvalget, om det skulde se sig foranlediget til at gjøre et Udvalg af det meget rige Materiale, som her foreligger. Jeg skal dog tillade mig nogle ganske korte Paavisninger af Facta, særlig fordi jeg vil bringe i Grindring, hvad maatte de fleste ikke mindes i dette Diebst, at denne Riffelbevægelse, der nu staar for os som opstaaet i 1885, allerede var forberedt i 1883. I Efteraaret 1883 og i Begyndelsen af 1884 fremkom der dels i sjællandske og dels i jydsk Blade rundt omkring Udtalelser, som ligesom gik ud paa at opfordre til at væbne sig, og mere eller mindre aabne Udtalelser om, at Hensigten med denne Væbning var at anvende Vaabnene lige over for Regjeringen, naar den, som det hed sig, vilde antaste Friheden og gjøre sig skyldig i Statskup. Jeg skal tillade mig blot at fremdrage et Par Bemærkninger fra et sjællandsk Blad og en enkelt Bemærkning fra et andet. Jeg har her tre Numre af en Avis, der hedder „Næstved Tidende“. I Nummeret fra den 15de September 1883 findes der en Redaktionsartikel med Overskriften „Dagens Nyheder og Statskupet“. Dens sidste fire-fem Linier lyde saaledes: „Den norfke Reaktions Organ indeholdt for et Nars Tid siden en Statskupsartikel; de norfke Bønder svarede derpaa ved at danne frie Folkevæbningsfamlag. Skulde vi ikke kunne give et lignende Svar?“ Til dette Nummer af Næstved Tidende slutter sig en anden Redaktionsartikel i Bladet for den 5te November 1883, som overskrives „Folkevæbningsfamlag“. Den begynder med: „Denne Tante, som vi allerede i Sommer pegede paa,